

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 20 janar 2017
Nr. ref.:RK 1033/17

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rastin nr. KI88/16

Parashtrues

N. T. SH. „ELING“

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, CN nr. 3/2016, të 14 prillit 2016

GJKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare dhe
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga ndërmarrja N. T. SH. „ELING“ (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës) nga Prishtina, të cilën e përfaqëson përfaqësuesi i autorizuar Muhamet Shala.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës e konteston Aktvendimin [CN nr. 3/2016] e Gjykatës Supreme, të 14 prillit 2016, i cili i është dorëzuar atij më 25 maj 2016.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës është vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktvendimit të lartcekur të Gjykatës Supreme, me të cilin, siç pretendohet, parashtruesit të kërkesës i janë shkelur të drejtat dhe liritë e garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), në lidhje me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, në nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 29 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 2 qershor 2016, parashtruesi i kërkesës e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 12 korrik 2016, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtaren Gresa Caka-Nimani gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Bekim Sejdiu dhe Selvete Gërxhaliu-Krasniqi.
7. Më 28 korrik 2016, Gjykata njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës dhe i dërgoi një kopje të kërkesës Gjykatës Supreme.
8. Më 15 nëntor 2016, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe njëzëri i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Nga shkresat e lëndës rezulton se parashtruesi i kërkesës ka qenë në marrëdhënie afariste me një person tjetër juridik (furnizuesin), nga i cili kishte blerë mallra të caktuara.
10. Furnizuesi, për shkak të llogarive të arkëtueshme të papaguara, ngriti kërkesëpadinë kundër parashtruesit të kërkesës në Gjykatën Komunale në Prishtinë.
11. Më 4 dhjetor 2012, Gjykata Komunale nxori Aktgjykimin [C. nr. 18/2012], me të cilin aprovoi kërkesëpadinë e paditësit (furnizuesit) dhe obligoi të paditurin (parashtruesin e kërkesës) të paguajë borxhin nga kontrata, duke përfshirë edhe interesin vjetor të saktësuar në të njëjtin aktgjykim.

12. Në afatin ligjor, parashtruesi i kërkesës paraqiti ankesën kundër këtij aktgjykimi, duke pretenduar shkelje esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore, vërtetimin e gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe zbatimin e gabuar të së drejtës materiale.
13. Më 2 shtator 2014, Gjykata e Apelit nxori Aktgjykimin [Ac. nr. 16/2013], me të cilin e refuzoi ankesën e parashtruesit të kërkesës si të pabazuar. Në dispozitivin e Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit, ndër të tjera, thuhet:

„Gjykata e shkallës së parë me të drejtë ka vlerësuar se palët ndërgjyqëse kanë qenë në marrëdhënie kontraktuese në bazë të kontratës për shitblerjen e mallrave dhe se sipas konstatimit dhe vlerësimit edhe të ekspertit të lamisë financiare është vërtetuar se nga kjo bazë e paditura paditësit i ka mbetur borxh shumë prej 13.746,25 €. Me ekspertizë, eksperti në mënyrë tabelore ka gjetur dhe ka vërtetuar numrin e faturave në bazë të së cilës është krijuar borxhi, shumën e tyre, datën e pagesës dhe shumën e tërësishme të borxhit të paguar sipas këtyre faturave dhe pjesa e cila ka mbetur e papaguar. Andaj, edhe sipas mendimit të kësaj gjykate qëndron obligimi i të paditurës që në vështrim të nenit 17 dhe nenit 262 të LMD ta përmbushë detyrimin e saj në tërësi”.
14. Më 16 janar 2015, parashtruesi i kërkesës paraqiti kërkesën për revizion në Gjykatën Supreme kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit, duke u thirrur në shkelje esenciale të procedurës kontestimore dhe zbatimit të gabuar të së drejtës materiale.
15. Më 27 janar 2016, Gjykata Supreme nxori Aktvendimin [Rev. E. nr. 5/2016], me të cilin e hodhi poshtë si të paafatshëm revizionin e parashtruesit të kërkesës.
16. Më 13 shkurt 2016, parashtruesi i kërkesës paraqiti kërkesën për kthim në gjendjen e mëparshme në Gjykatën Supreme, me pretendimin që vendimi i Gjykatës Supreme për hedhjen poshtë të revizionit ishte i padrejtë sepse, sipas parashtruesit të kërkesës, Aktgjykimin e Gjykatës së Apelit e kishte pranuar më 18 dhjetor 2014, dhe jo më 15 dhjetor 2014, siç e kishte marrë për bazë Gjykata Supreme dhe se, rrjedhimisht, kërkesa për revizion në Gjykatën Supreme, e dorëzuar më 16 janar 2015, ishte në kuadër të afatit ligjor 30-ditor. Për më tepër, parashtruesi i kërkesës kontestoi autenticitetin e nënshkrimit në fletëkthesën që vërteton datën e pranimit të Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit, duke e kontestuar kështu edhe datën prej të cilës Gjykata Supreme e kishte llogaritur rrjedhjen e afatit ligjor për afatshmërinë e kërkesës për revizion.
17. Më 14 prill 2016, Gjykata Supreme, pasi kishte marrë parasysh pretendimet e parashtruesit të kërkesës, nxori Aktvendimin [CN. nr. 3/2016] me të cilin e refuzoi kërkesën e tij për kthim në gjendjen e mëparshme.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

18. Parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata anulimin e aktvendimeve të Gjykatës Supreme *“sepse konsideroj se me të shkelen të drejtat e njeriut të parapara me Kushtetutën dhe Konventën Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut dhe Protokollet e saj dhe atë të nenit 6 (1) – E drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, sepse ai si i tillë është në kundërshtim edhe me qëndrimet juridike të praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së.”*

Pranueshmëria e kërkesës

19. Gjykata fillimisht shqyrton nëse kërkesa i përmbush kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuar më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.

20. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet paragrafit 1 dhe 7 të nenit 113 [Jurisdiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, i cili përcakton:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar”.

(...)

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

21. Gjykata thekson se, në pajtim me nenin 21.4 të Kushtetutës, i cili përcakton që *“të drejtat dhe liritë themelore të parashikuara me Kushtetutë, vlejné edhe për personat juridikë, për aq sa janë të zbatueshme”*, parashtruesi i kërkesës, si person juridik, ka të drejtë të paraqesë ankesë kushtetuese, duke kërkuar të drejtat themelore të cilat vlejné për individë dhe për persona juridikë (Shih, *mutatis mutandis*, Aktvendimi i 27 janarit 2010, kërkesa KI41/09, *Universiteti AAB-RIINVEST SH.P.K., Prishtinë, kundër Qeverisë së Republikës së Kosovës*).

22. Gjykata gjithashtu i referohet nenit 48 [Saktësimi i kërkesës] të Ligjit, i cili përcakton:

„Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe i cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj.”

23. Gjykata i referohet edhe rregullit 36 [Kriteret e pranueshmërisë] (1) (d) dhe (2) (d) të Rregullores së punës, i cili përcakton:

(1) “Gjykata mund të shqyrtojë një kërkesës nëse:

[...]

(d) nëse kërkesa arsyetohet *prima facie* ose nuk është qartazi e pabazuar.

(2) Gjykata do të deklarojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...]

(d) parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.

24. Së pari, Gjykata rikujton që parashtruesi i kërkesës konteston vendimet e gjykatave të rregullta, duke pretenduar që të njëjtat i shkelin atij të drejtat e përcaktuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të KEDNJ-së.
25. Gjykata gjithashtu vëren se pretendimet ankimore për shkeljen e të drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm të parashtruesit të kërkesës ndërlidhen specifikisht vetëm me mënyrën në të cilën Gjykata Supreme hodhi poshtë kërkesën e tij për revizion si të paafatshme, e më vonë edhe kërkesën e tij për kthim në gjendjen e mëparshme. Gjykata thekson që këto pretendime të parashtruesit të kërkesës ishin trajtuar detajisht nga Gjykata Supreme.
26. Në Aktvendimin [Rev. E. nr. 5/2016] e 27 janarit 2016, me të cilin e hodhi poshtë si të paafatshëm revizionin e parashtruesit të kërkesës, Gjykata Supreme, ndër të tjera, kishte arsyetuar:

„Nga shkresat e lëndës rezulton se i padituri ka pranuar aktgjykimin e gjykatës së shkallës së dytë me dt. 15.12.2014, ndërsa, revizionin e ka paraqitur (dorëzuar rekomande nëpërmjet postës - nr. 2151228 – shih shkresat e lëndës), me dt. 16.01.2015, ditë e premte, pas kalimit të afatit ligjor prej 30 ditësh të paraparë me dispozitën e nenit 211.1 të LPK-së, ndërsa, dita e fundit për paraqitjen e revizionit ka qenë data 14.01.2015, ditë e mërkurë.

Në këtë gjendje të çështjes, Gjykata Supreme e Kosovës, ka gjetur se revizioni është paraqitur pas kalimit të afatit ligjor, ndaj, konform dispozitës së nenit 211.1 të LPK, e ka hedhur si të pasafatshëm”.

27. Ndërsa, përkitazi me kërkesën për kthim në gjendjen e mëparshme të parashtruesit të kërkesës, në Aktvendimin [CN. nr. 3/2016] e datës 14 prill 2016, Gjykata Supreme kishte dhënë përgjigje të qartë dhe arsyetim të detajuar, si në vijim:

„Duke vendosur sipas propozimit për kthim në gjendjen e mëparshme, Gjykata Supreme e Kosovës, nga shkresat e lëndës, ka vërtetuar se përfaqësuesi i të paditurit e ka pranuar aktgjykimin e gjykatës së shkallës së dytë me dt. 15.12.2014, kurse revizionin e ka paraqitur (dorëzuar rekomande nëpërmjet postës - nr. 2151228 – shih shkresat e lëndës, fletkthesën, vulën), me dt. 16.01.2015, ditë e premte, pas kalimit të afatit ligjor prej 30 ditësh të paraparë me dispozitën e nenit 211.1 të LPK-së,

ndërsa, dita e fundit për paraqitjen e revizionit ka qenë data 14.01.2015, ditë e mërkurë. D.m.th. me nënshkrimin e tij, në fletkthesë, ka konfirmuar se me dt. 15.12.2014 (që është shënuar edhe me fjalë, me shkrim) e ka pranuar aktgjykimin e shkallës së dytë”.

„Në këtë gjendje të çështjes, Gjykata Supreme e Kosovës, ka gjetur se në rastin konkret, nuk ka kushte për lejimin e këtij instituti procedural, nuk ekzistojnë arsyet a shkaqet e justifikueshme për lejimin e kthimin në gjendjen e mëparshme, sepse pala përkatëse, përfaqësuesi i saj, nuk ka provuar faktin se ka qenë i penguar nga ndonjë ngjarje e paparaparë dhe e paevitueshme që me kohë t’a ndërmerr veprimin përkatës procedural-paraqitjen e mjetit juridik, revizionit”.

28. Gjykata konsideron se, në bazë të fakteve të lëndës konkrete të cilat rrjedhin nga dokumentet e prezantuara dhe nga pretendimet ankimore të parashtruesit të kërkesës, Gjykata Supreme ka dhënë arsyetime të detajuara dhe të qarta për vendosjen e vet, duke përfshirë edhe arsyet mbi të cilat e hodhi poshtë kërkesat e parashtruesit, si në akvendimin e parë [Rev. E. nr. 5/2016, të 27 janarit 2016], ashtu edhe në të dytin [CN. nr. 3/2016, të 14 prillit 2016].
29. Në vijim, Gjykata Kushtetuese rithekson se nuk është gjykatë e gjetjes së fakteve dhe se vërtetimi i drejtë dhe i plotë i gjendjes faktike është juridiksion i plotë i gjykatave të rregullta, ndërsa roli i Gjykatës Kushtetuese është vetëm ta sigurojë pajtueshmërinë me të drejtat që garantohen me Kushtetutë dhe me instrumente të tjera ligjore. Rrjedhimisht, Gjykata Kushtetuese nuk mund të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt (Shih rastin *Akdivar kundër Turqisë*, nr. 2189/93, GJEDNJ, Aktgjykimi i 16 shtatorit 1996, para. 65 dhe, po ashtu, shih rastin *KI86/11*, parashtrues i kërkesës *Milaim Berisha*, Aktvendimi për papranueshmëri, i 5 prillit 2012).
30. Në këtë aspekt, Gjykata konsideron që kërkesa e parashtruesit nuk arrin të dëshmojë që gjykatat e rregullta kanë vepruar në mënyrë arbitrare apo të padrejtë. Nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese ta zëvendësojë vlerësimin e vet të fakteve me atë të gjykatave të rregullta dhe, si rregull i përgjithshëm, është detyrë e këtyre gjykatave që t’i vlerësojnë provat e vëna në dispozicion të tyre. Gjykata Kushtetuese vetëm mund të shqyrtojë nëse procedurat në gjykatat e rregullta në përgjithësi janë mbajtur në mënyrë të tillë, sa që parashtruesi i kërkesës të ketë pasur gjykim të drejtë (Shih rastin *Edwards kundër Mbretërisë së Bashkuar*, nr. 13071/87, raporti i Komisionit Evropian për të Drejta të Njeriut, i 10 korrikut 1991).
31. Për më tepër, Gjykata thekson se nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të merret me gabimet e faktit ose të ligjit që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e rregullta gjatë vlerësimit të provave apo zbatimit të ligjit (ligjshmëria), përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura nga Kushtetuta (kushtetutshmëria).
32. Gjykata posaçërisht rikujton faktin se parashtruesi në kërkesën e tij nuk ka ofruar argumente relevante me të cilat do të kishte arsyetuar pretendimet e tij se në ndonjë mënyrë ka pasur shkelje të të drejtave kushtetuese në të cilat thirret, përveç se ai është i pakënaqur me rezultatin e procedurës në të cilën, së

pari, është refuzuar kërkesa e tij për revizion dhe, më pas, kërkesa e tij për kthim në gjendjen e mëparshme (Shih rastin *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë*, nr. 5503/02, Aktgjykimi i GJEDNJ-së, i 26 korrikut 2005).

33. Fakti që parashtruesi i kërkesës nuk pajtohet me rezultatin e rastit nuk mund të ngrejë kërkesë të argumentueshme për shkelje të nenit 31 [E Drejta në Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 (E drejta në proces të rregullt) të KEDNJ-së (Shih rastin *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë*, Nr. 5503/02, GJEDNJ, Aktgjykimi i 26 korrikut 2005).
34. Duke pasur parasysh atë që u tha, si dhe praktikën konsistente të GJEDNJ-së dhe të Gjykatës Kushtetuese dhe qëndrimet e cekura në këtë vendim, Gjykata konsideron se nuk ka asgjë që tregon se pretendimet e parashtruesit në kërkesën në fjalë ngrenë çështjet kushtetuese në të cilat është thirrur.
35. Në këto rrethana, Gjykata konsideron se parashtruesi i kërkesës nuk e ka mbështetur me prova e as nuk e ka arsyetuar mjaftueshëm pretendimin e tij për shkelje të drejtave dhe lirive themelore të njeriut të garantuara me Kushtetutë dhe me KEDNJ, sepse faktet e paraqitura nga ai në asnjë mënyrë nuk tregojnë që gjykatat e rregullta i kanë mohuar atij këto të drejta.
36. Rrjedhimisht, kërkesa është qartazi e pabazuar në baza kushtetuese dhe duhet të shpallet e papranueshme, siç përcaktohet me nenin 113(7) të Kushtetutës, siç parashihet me nenin 48 të Ligjit dhe më tej siç specifikohet me kriteret e pranueshmërisë, rregullat 36 (1) (d) dhe (2) (d) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113. 7 të Kushtetutës, në pajtim me nenin 48 të Ligjit dhe me rregullin 36 (1) (d) dhe (2) (d) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 15 nëntor 2016, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Gresa Caka Nimani
Gresa Caka-Nimani

Arta Rama-Hajrizi
Arta Rama-Hajrizi